

जलेश्वर अस्पताल : आवश्यकताबिनै महंगा उपकरण

मनिका भ्ना

मधेश प्रदेश सरकारले दुई वर्षदेखि अस्पतालका लागि औषधि खरिद गरेको छैन तर, बिना आवश्यकता करोडौं रुपैयाँका स्वास्थ्य उपकरण थपेको छ। परिणाम: अस्पतालहरूमा सेवा कमजोर छ, महंगा उपकरण प्रयोगविहीन छन्।

मधेश प्रदेशको स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयले चालु आर्थिक वर्षको कुल बजेट रु.६ अर्ब ४५ करोड ६९ लाखमध्ये फागुन २४ गतेसम्म १६ प्रतिशत मात्र खर्च गरेको छ।

मन्त्रालयले चालु खर्च २४ प्रतिशत गरे पनि पूँजीगत खर्च नगन्य (१.२३ प्रतिशत) रहेको तथ्यले मन्त्रालयको कार्यसम्पादन कति कमजोर छ भन्ने देखाउँछ। गत आर्थिक वर्षमा पनि अवस्था फरक थिएन। कुल बजेटको करीब ४५ प्रतिशत खर्च नभएर 'फ्रिज' भएको थियो। स्वास्थ्य जस्तो संवेदनशील क्षेत्रमा बजेट खर्च हुन नसक्नु र योजना कार्यान्वयन कमजोर हुनुले प्रदेश सरकारको प्राथमिकतामाथि नै प्रश्न उठाएको छ।

'विरामी' अवस्थामा सरकारी अस्पताल

महोत्तरीको जलेश्वरस्थित प्रादेशिक अस्पतालको अवस्था आफैं विरामी जस्तै देखिन्छ। अस्पताल परिसरमा प्रवेश गर्दा बित्तिकै दुर्गन्ध नाकमै ठोक्किन्छ। वरिपरि फोहोर थुप्रिएको छ। वार्डहरू अस्तव्यस्त छन्। विरामी र कुरुवालाई बस्ने सफा ठाउँ समेत छैन। १५ बेडको जलेश्वर अस्पताललाई मधेश प्रदेश सरकारले १०० बेडमा स्तरोन्नति गरेको भए पनि जनशक्ति अभाव र कमजोर व्यवस्थापनका कारण विरामीहरूले अपेक्षित सेवा पाउन सकेका छैनन्।

घुँडादुखाइको उपचारका लागि अस्पताल पुगेकी रामरती चौधरी भन्छिन्, 'फोहोर त छ तर के गर्ने, सरकारी अस्पतालमा आएपछि बर्दास्त गर्ने पछि। विहानैदेखि पुर्जा काटेर बसेकी छु तर न डाक्टर आउँछन् न कसैले मतलब गर्छ।' अस्पतालका मेडिकल सुपरिन्टेन्डेन्ट डा. रवि श्रीवास्तव भन्छन्, 'अस्पताललाई व्यवस्थित बनाउने प्रयास गरिरहेका छौं तर जनशक्ति व्यवस्थापन प्रदेशकै जिम्मेवारी हो।' अस्पतालमा रहेको एउटा एम्बुलेन्स समेत जर्जर अवस्थामा छ।

विरामीको अत्यधिक चाप रहने जनकपुरको प्रादेशिक अस्पतालमा पनि सेवा लिनु सहज छैन। पुर्जा काट्नकै लागि सयौं मानिसको लाम लाग्छ। जाँचका लागि पुगेपछि कहिले चिकित्सक नहुने त कहिले औषधि नै नहुने समस्या सामान्य जस्तै बनेको छ। जनकपुर अस्पतालमा ११औं तहका पाँच विशेषज्ञ चिकित्सकको दरबन्दी भए पनि हाल एक जना मात्रै उपलब्ध छन्। मधेश प्रदेश सरकारले यो प्रादेशिक अस्पताललाई 'मधेश स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान' मातहत राखेको छ। 'सरकारले प्रतिष्ठानलाई मात्रै राम्ररी सञ्चालन गर्नका लागि त बजेट र सुविधा दिनसकेको छैन। यस्तो अवस्थामा सवैतिर भद्रगोल छ', प्रतिष्ठानका रेक्टर डा. रामनरेश पण्डित भन्छन्।

करोडौंका उपकरण प्रयोगविहीन

प्रदेश राजधानी जनकपुरबाट करीब ११ किलोमिटरको दूरीमा छ-

महोत्तरीको पिपरा जनता अस्पताल। चिटिक्कै देखिने भवनमा रहेको यो अस्पतालको माथिल्लो तलाका पाँचवटा कोठामा ताल्वा लगाइएको छ। ती कोठामा प्रदेश सरकारले पठाएका करोडौं रुपैयाँका स्वास्थ्य उपकरण थन्किएका छन्।

२०७९ सालमा प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्रले अस्पतालमा डिजिटल एक्स-रे, आईसीयू भेन्टिलेटर, विरामी

मोनिटर, एनेस्थेसिया मेसिन, अल्ट्रासाउण्ड, ओटी टेबल तथा अन्य उपकरण गरी करीब ३ करोड ५८ लाख रुपैयाँ बराबरका सामग्री पठाएको थियो। जबकि, गाउँपालिकाद्वारा सञ्चालित आधारभूत सेवा प्रदान गर्ने यो सानो अस्पतालमा ती उपकरण र सुविधा सञ्चालन गर्ने जनशक्ति नै छैन।

'यी सामानहरू कहिले र कसरी आए, मलाई थाहा छैन। म भर्खर प्रमुखको भूमिकामा आएको हुँ' अस्पतालका प्रमुख सन्तोष यादव भन्छन्, 'अहिले त हामीसँग शल्यक्रिया कक्ष सञ्चालनको स्वीकृति पनि छैन। स्वीकृति माग गरेर मन्त्रालयमा पत्राचार गरेका छौं।' यद्यपि, ग्रामीण जनतालाई औषधि उपलब्ध गराउन सक्दा बढी उपयोगी हुने उनी सुनाउँछन्। भन्छन्, 'प्रदेश सरकारले औषधि दिएको छैन। पालिकाबाटै पाएको थोरबहुत औषधिबाट काम चलाएका छौं।' यस्तै अवस्था जलेश्वर अस्पतालमा पनि देखिन्छ। अस्पतालको दोस्रो तलामा बन्द कोठाभित्र अलपत्र भेन्टिलेटर सहितको बेड, डायलासिस मेसिन लगायत उपकरण प्रयोगविहीन अवस्थामा राखिएका छन्।

चार वर्षअघि नै प्रदेश सरकारले उपलब्ध गराएको डायलासिस मेसिन उपयोग नगरेरै विग्रिएको मेडिकल सुपरिन्टेन्डेन्ट श्रीवास्तव बताउँछन्। अन्य उपकरण पनि धुलाम्य छन्। प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्रले सर्लाहीको धनकौलस्थित आमा तथा बाल अस्पतालका लागि रु.४ करोड ४२ लाखभन्दा बढीका उपकरण उपलब्ध गराएको थियो। तर अस्पताल नै सञ्चालनमा नआएकाले थन्क्याइएका ती उपकरण अहिले कबाड बन्दैछन्। अस्पतालको आवश्यकता नै नबुझी उपकरण किन्ने लोभको वलियो उदाहरण हो प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्रले लहान अस्पतालका लागि गरेको खरीद।

केन्द्रले आव २०८०/८१ को स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम अनुसार लहान अस्पतालका लागि रु.५ करोड ३७ लाख बराबरको उपकरण खरीद गर्‍यो। खरीद पश्चात् केन्द्रले २०८१ जेठ २३ गते उक्त अस्पताललाई आवश्यक उपकरण संख्या र उपकरण सञ्चालन गर्ने जनशक्ति भए वा नभएको खुलाई पठाइदिन पत्र लेख्यो। लहान अस्पतालले उक्त पत्रको जवाफमा 'उपकरण सञ्चालन गर्ने जनशक्ति नरहेकोले जनशक्ति व्यवस्थापन भएपश्चात् उपकरण

उपलब्ध गराइदिन' भनेर जवाफ पठायो। लहानमा ती सामग्रीहरू काम नलाग्ने भएपछि जनकपुर अस्पताललाई हस्तान्तरण गरियो। आव २०७९/८० को बजेटबाट केन्द्रले प्रादेशिक अस्पताल सर्लाही र रौतहटका लागि रु.४ करोड १२ लाखका फोहोर व्यवस्थापन उपकरण र रु.१ करोड ८६ लाखका वोन डेन्सिमीटर खरीद गरी हस्तान्तरण गरेकोमा ती उपकरण पनि सञ्चालनमै आएका छैनन्। 'ती उपकरणहरू कसरी खरीद भए त्यसको सटिक जवाफ त दिन सक्दैनौं तर, आवश्यकता बिना यसरी सामान खरीद गर्नु उचित हैन', मधेश प्रदेशका स्वास्थ्य सचिव डा. प्रमोदकुमार यादव भन्छन्।

दुई वर्षदेखि औषधि खरीद बन्द

मधेश प्रदेश सरकारले पछिल्लो दुई वर्षदेखि प्रदेश मातहतका अस्पतालका लागि औषधि खरीद गरेको छैन। औषधि खरीदका लागि गत आर्थिक वर्षमा तीन पटक टेन्डर आह्वान गरिए पनि निर्देशक फेरबदल र विभिन्न विवादका कारण प्रक्रिया रद्द भएपछि खरीद हुन सकेन। औषधि खरीदका लागि छुट्याइएको करीब १६ करोड रुपैयाँ बजेट फ्रिज भएको प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्रका निर्देशक डा. राजीव भाले बताए। 'तर, यस वर्ष हामी औषधि खरीदका लागि प्रक्रियामा गइसकेका छौं', डा. भ्ना भन्छन्।

राजनीतिक हस्तक्षेपका कारण प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्रमा गत वर्ष चार जना निर्देशक फेरिए। २०८० मंसिर २० गते केन्द्रमा हाजिर भएका निर्देशक डा. मनीष पाण्डे २०८१ असोज २० गते सरुवा गरिए। उनको स्थानमा आएका निर्देशक डा. राजीवकुमार भ्ना हाजिर भएको चार महिना नबित्दै चैत २ गते सरुवा भए। भ्नाले औषधि खरीदका लागि टेन्डर आह्वान त गराए तर, मन्त्रालयले खरीद ऐन र स्वास्थ्य निर्देशिका विपरीत कुनै अमूक व्यक्तिलाई फाइदा पुऱ्याउने उद्देश्यले टेन्डर निकालिएको ठहर गर्दै बदर गरिदियो। सोही विवादका कारण भ्ना सरुवा भएपछि डा. सुनिलप्रसाद कुशवाहालाई निर्देशकको जिम्मेवारी तोकियो। तर, केही महिना नबित्दै कुशवाहाको ठाउँमा फेरि डा. भ्ना नै आएका छन्।

बाँकी पृष्ठ ३ मा

जनकपुर		वर्दिवास		जलेश्वर	
धनुषा अस्पताल तथा अनुसन्धान केन्द्र प्रा.लि.	५२५८००	वर्दिवास अस्पताल	५५००९०	खानेपानी वर्दिवास	५५०१४३
जनपा वारुण यन्त्र	५२००११	ट्राफीक प्रहरी	५५००५५	रेडक्रस एम्बुलेन्स	५२०१००
एम्बुलेन्स (सरोज फाउण्डेशन)	५२२८०६	छिन्नमस्ता सशस्त्र प्रहरी गण	५५०४०४	मेरी स्टोप्स सेन्टर	५५०१२६
एम्बुलेन्स (मारवाडी सेवा समिति)	५२२७६२, ५२१७८४	जिल्ला खानेपानि (गौरी डाडाँ)	५५०००५	शुभ स्वस्तिक हस्पिटल	५५०२५५
एम्बुलेन्स (जानकी मेडिकल कलेज)	५२६०९०, ५२६०९१	डल्केवर (नो लाईट)	०४१-५६००६८	जनसेवा हस्पिटल	५५०४०६
महाविर युवा कमिटी ऐंबुलेन्स	२५९८०	सुरक्षा क्याम्प (रेडियो नेपाल)	५५००२३	वर्दिवास आँखा अस्पताल	५५०४७७
कृष्णा नर्सिंग होम	५२१९१८	वर्दिवास नगरपालिका	५५००३१	इलाका प्रशासन कार्यालय वर्दिवास	५५०६६८
जनकपुर मेडिकल सेन्टर	५२०७१४	खानेपानि कार्यालय	५५०११०	IRDS समाज सहकारी अस्पताल	५५०४०१
जिया अल्ट्रासाउण्ड इमरजेन्सी सेन्टर	५२३३२८	प्रहरी	५२०१९९	डल्केवर	
जनकपुर रेल्वे	५२०२११	प्रहरी	५२००९९	खानेपानी	९८२४८०५९५०
आँखा अस्पताल	५२०३९७	वर्दिवास दुरसञ्चार	५५००००	इलाका प्रहरी कार्यालय	०४१-५६०१००
जनकपुर सुरक्षा गुल्म	५२०१८६/५२६५८६	पारिजात स्मृति अस्पताल	५५०३७२	प्रहरी	५२००९९
प्रहरी	५२००९९	नेपाल परिवार नियोजन संघ	५५०१०७	विद्युत फ्युज शाखा	०४१-५६०१६८
एम्बुलेन्स रेडक्रस	१०२	इलाका प्रहरी कार्यालय वर्दिवास	५५०००६	बुद्ध एयर	०४१-५६०१६८
जनकपुर अञ्चल अस्पताल	५२००३३			गोर्खा एयर	९८०४८६७५५४
बछार प्रसूति सेवा केन्द्र	५२२४५७			सीता एयर	९८०४८१५१२६
विद्युत फ्युज शाखा	५२०१५१			जानकी केबल टिभी नेटवर्क	५२३७२८
बुद्ध एयर	५२५०२२				
गोर्खा एयर	५२१२९४				
सीता एयर	५२५९९०				
जानकी केबल टिभी नेटवर्क	५२३७२८				

महेन्द्रनगर

एम्बुलेन्स (सोसल वेलफेयर & रिसर्च सेन्टर) ४१-५४०२३२
महेन्द्रनगर, धनुषा ९८४४०२४४५०/
९८०४८२५६०
एम्बुलेन्स (हिमालय युवा क्लब नक्ताभिज) ०४१-६२०४९१
९८०४८१५१२६
इलाका प्रहरी कार्यालय महेन्द्रनगर ५४०१९९
विद्युत प्राधिकरण महेन्द्रनगर ५४०१९९

तराई मधेशका आँप किसान यतिबेला आकासे वर्षाको प्रतीक्षामा

विजयकुमार साह

चैत्र ५ गते, बर्दिया

धनुषा लगायत तराई मधेशका आँप किसान यतिबेला आकासे वर्षाको प्रतीक्षामा छन्। पातनै नदेखिने गरी मज्जरले ढकमक्क ढाकिए पनि समयमा पानी नपर्दा उत्पादनमा असर पर्ने चिन्ताले आँप किसान निराश बनेका हुन्।

धनुषाको बटेश्वरका आँप किसान बन्नी महतो हिउँददेखि हालसम्म पर्याप्त वर्षा नहुँदा आँप खेती जोखिममा परेको बताउनुभयो। उहाँले भन्नुभयो, 'रुखभरि मज्जर लागेको छ, तर चिचिला लाग्ने बेलासम्म पानी परेन भने मधुवा रोगले फल नै नस्ट गर्छ। केही किसानले विषादी प्रयोग गरेर रोग नियन्त्रण गर्ने प्रयास गरे पनि प्रभावकारी हुन सकेको छैन।' कम्तीमा एकपटक राम्रो वर्षा भए मात्र उत्पादन सुरक्षित हुने उहाँको भनाइ छ।

किसान मोटरको सहायताले सिँचाई गर्ने प्रयास गरे पनि

आकासे वर्षा जस्तो नहुने महतोको कथन छ। हरिहरपुर का किसान मनोज महतोले वर्षा अभावले आँप मात्र नभई चैत धान र उखुवालीमा समेत नकारात्मक असर परेको जानकारी दिनुभयो। उहाँका अनुसार सोमवार साँझ पहाडी र हिमाली क्षेत्रमा पानी परे पनि यस क्षेत्रमा कार्तिक यता वर्षा भएको छैन। अघिल्लो वर्षजस्तै यसपालि पनि खडेरी हुने सङ्केत देखिएको उहाँले बताउनुभयो। मिथिला नगरपालिकाको कृषि शाखाका प्राविधिक उमेश महतोले वर्षा र बढ्दो तापक्रमका कारण आँप रुखमा किराको प्रकोप बढ्दै गएको बताउनुभयो। उहाँका अनुसार मधेश आँप उत्पादनका लागि उर्वर क्षेत्र मानिन्छ। यतिबेला आँपसँगै लिचीलगायत अन्य फलफूलका बोटमा प्रशस्त फूल लागेको छ। तर पानीको कमी र अत्यधिक गर्मीले उत्पादनमा प्रत्यक्ष असर पार्नेछ। फल लागे पनि २० देखि ४० प्रतिशतसम्म उत्पादन घट्न सक्ने जानकारी

दिनुभयो। पर्यावरण संरक्षण अभियानी सुरेश शर्माले जलवायु परि वर्तनका कारण वर्षा प्रणाली अनियमित बन्दै गएको बताउनुभयो। उहाँका अनुसार अब वर्षा हुँदा एकैपटक धेरै पर्ने र लामो समयसम्म सुख्खा रहने प्रवृत्ति बढ्दो छ, जसले कृषि प्रणालीलाई थप चुनौतीपूर्ण बनाएको छ। मधेश क्षेत्रमा पानीका स्रोतहरू क्रमशः सुक्दै जानु पनि गम्भीर समस्या बन्दै गएको उहाँले औल्याउनुभयो। भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय मधेश प्रदेशको तथ्याङ्क अनुसार देशभर ४२ हजार ७७३ हेक्टर क्षेत्रफलमा आँप खेती हुँदै आएको छ।

जसबाट वार्षिक पाँच लाख १३ हजार ५५ मेट्रिक टन आँप उत्पादन हुने गरेको छ। यसमध्ये मधेश प्रदेशमा मात्रै २९ हजार ९९ हेक्टर क्षेत्रफलमा आँप खेती हुने गरेको छ। जहाँबाट वार्षिक तीन लाख ९५ हजार ७९४ मेट्रिक टन आँप उत्पादन

हुन्छ। कुल उत्पादनमा मधेश प्रदेशको योगदान ७७ प्रतिशतभन्दा बढी रहेको तथ्याङ्कले देखाउँछ। मधेश प्रदेशका सप्तरी, सिराहा, धनुषा, महोत्तरी, सर्लाही, रौतहट, बारा र पर्सा जिल्लामा

व्यावसायिक रूपमा आँप खेती हुँदै आएको छ। आँप उत्पादनको दृष्टिले सिराहा सबैभन्दा अगाडि रहेको छ। सिराहमा वार्षिक एक लाख ४ हजार ६७६ मेट्रिक टन आँप फल्छ भने सप्तरीमा ९६ हजार, धनुषामा ३६ हजार

९९६, महोत्तरीमा ३२ हजार ७२२, सर्लाहीमा ३९ हजार ११८, रौतहटमा ६२ हजार ५६९, वारामा १९ हजार २६९ र पर्सामा ४ हजार ७३९ मेट्रिक टन आँप उत्पादन हुने गरेको मन्त्रालयको तथ्याङ्कमा छ।

जनकपुरधाममा युवक मृत फेला

खबर दर्पण समाचारदाता

चैत्र ५ गते, बर्दिया

धनुषाको जनकपुरधामस्थित विश्वकर्मा चोकमा विहवार एक युवक मृत अवस्थामा फेला परेका छन्।

स्थानीयवासीका अनुसार ती युवक हिजोदेखि असामान्य अवस्थामा सोही क्षेत्रमा भौतारि रहेका थिए। उनी अत्यधिक नशाको प्रभावमा रहेको बताइएको छ।

घटनापछि प्रहरीले स्थललाई तयारी भइरहेको जिल्ला प्रहरी नियन्त्रणमा लिई आवश्यक कार्यालयले जनाएको छ। अनुसन्धान सुरु गरेको छ। शव हालसम्म मृतकको पहिचान पोष्टमार्टमका लागि पठाउने खुल्न सकेको छैन।

जलेश्वर अस्पताल.....

ओएनएम नहुँदा पनि समस्या

मधेशमा जनकपुर बाहेक जलेश्वर, सिरहा, लहान, मलंगवा, गौर र कलैया गरी ६ वटा प्रादेशिक अस्पताल छन्। यी अस्पतालहरूलाई १०० र १५० बेडमा स्तरोन्नति गरिए पनि स्थायी दरबन्दी भने पुरानै १५ बेडकै छ। थप केही कर्मचारीहरू करार, ज्यालादारी र डोर हाजिरीमा राखेर काम चलाइएको छ। दुई वर्षअघि तत्कालीन स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्री वीरेन्द्रप्रसाद सिंहको बेलामा अस्पतालको यस्तो 'स्तरोन्नति' गरिएको हो।

पछिल्लो तीन वर्षयता प्रदेश सरकारले स्वास्थ्य सेवामा पदपूर्तिका लागि माग समेत गरेको छैन। संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण (ओएनएम) अद्यावधिक नभएका कारण दरबन्दी निर्धारण र स्थायी पदपूर्ति प्रक्रिया अघि बढ्न सकेको छैन। स्वास्थ्य सचिव डा. प्रमोदकुमार यादवका अनुसार यस वर्ष ओएनएम गर्ने तयारी गरिएको छ। विभिन्न कारणले ओएनएम हुन सकेन। तर अब प्रदेश मातहतका अस्पताललाई व्यवस्थित बनाउन यसलाई प्राथमिकतामा राखेका छौं, उनले भने।

मधेश प्रदेश सरकार मातहत रहेका प्रादेशिक अस्पताल, अन्य अस्पताल र जनस्वास्थ्य प्रयोगशालाहरूमा जनशक्तिको चरम अभाव हुँदा प्रभावकारी सेवा दिन सकेका छैनन्। औषधि अभाव, जनशक्ति संकट, पूर्वाधार विनै उपकरण खरीद, कमजोर बजेट खर्च र प्रशासनिक अस्थिरताले मधेश प्रदेशको स्वास्थ्य सेवा गम्भीर संकटमा परेको छ। अस्पतालहरूको स्तरोन्नति कागजमै सीमित हुँदा विरामीले उपचार सेवा पाउन सकेका छैनन्। स्वास्थ्य सेवा सुधारका लागि पारदर्शी खरीद प्रक्रिया, स्थायी जनशक्ति व्यवस्थापन र प्रभावकारी योजना कार्यान्वयन तत्काल आवश्यक देखिन्छ। स्रोत : अन्नपूर्ण पोस्ट (खोज पत्रकारिता केन्द्रको समन्वयमा)

भूकम्पबाट जोगिन सचेत बनौं

- ❖ भूकम्पको समयमा जोगिने उपायको पूर्वाभ्यास गरौं।
- ❖ भूकम्पबाट जोगिन पूर्वतयारी गरौं।
- ❖ आफ्नो घरको संरचना भूकम्प प्रतिरोधि बनाऔं।
- ❖ परिवार र समुदायलाई भूकम्प सुरक्षाबारे जानकारी गराऔं।
- ❖ भूकम्पको समयमा सुरक्षित स्थानमा बसौं।
- ❖ आपतकालीन सामग्री (पिउने पानी, औषधि, बत्ती, खाजा) तयार राखौं।

भूकम्पको सम्भावित जोखिमबाट बचौं र बचाऔं।

मटिहानी नगरपालिका, महोत्तरी

जनकपुरधाम उपमहानगरपालिका

सामाजिक सुरक्षा परिचयपत्र

नवीकरण सम्बन्धी अत्यन्त जरूरी सूचना

जेष्ठ नागरिक एकल महिला अशक्त/अपाङ्ग लोपोन्मुख जाति बालबालिका

सामाजिक सुरक्षा भत्ताको लागि तोकिएको समय मै नाम नवीकरण गरौं।

सामाजिक सुरक्षा भत्ता भनेको नेपाल सरकारले लक्षित समूहलाई नियमित रूपमा प्रदान गर्ने आर्थिक सहयोग हो, जसले आधारभूत जीवनयापनमा सहयोग पुऱ्याउँछ। सामाजिक सुरक्षा भत्ता नवीकरणका लागि सम्बन्धित वडा कार्यालयमा साउन १ देखि भदौ मसान्तभित्र परिचयपत्र सहित उपस्थित भई तोकिएको समय मै नाम नवीकरण गर्न सूचित गरिन्छ।

सामाजिक सुरक्षा भत्ता नवीकरण सम्बन्धी जानकारी

* नवीकरण अवधि: हरेक वर्षको साउन १ देखि भाद्र मसान्तसम्म।

* स्थान: सम्बन्धित वडा कार्यालय।

आवश्यक कागजातहरू:

* पुरानो सामाजिक सुरक्षा परिचयपत्र।

* नागरिकताको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि।

* हालै खिचिएको पासपोर्ट साइजको फोटो (आवश्यकता अनुसार)।

सामाजिक सुरक्षा भत्ताका मुख्य प्रकारहरू:

* जेष्ठ नागरिक भत्ता * एकल महिला/विधवा भत्ता * अपाङ्गता भएका व्यक्तिको भत्ता (पूर्ण/अति अशक्त)

* दलित बालबालिका भत्ता * लोपोन्मुख जाति भत्ता

सामान्य उद्देश्य:

* गरिबी न्यूनीकरण * सामाजिक संरक्षण * सम्मानजनक जीवनयापनमा सहयोग

जनकपुरधाम उपमहानगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

जनकपुरधाम, धनुषा, मधेश प्रदेश

क्षिresh्वरनाथ -४ चन्द्रपुरमा एक वृद्ध मृत फेला

खबर दर्पण समाचारदाता
चैत्र ५ गते, महेन्द्रनगर

धनुषाको क्षिresh्वरनाथ नगर पालिका-४ चन्द्रपुरमा एक अज्ञात वृद्ध मृत अवस्थामा फेला परेका छन् ।
स्थानीय नालीमा करिब ७० वर्षीय पुरुषको शव भेटिएको नेपाल प्रहरीले जनाएको छ । प्रहरीका अनुसार उक्त पुरुषको पहिचान हालसम्म खुल सकेको छैन । स्थानीयवासीले नालीमा शव देखेपछि प्रहरीलाई खबर गरेका थिए । त्यसपछि घटनास्थलमा पुगेको प्रहरी टोलीले शव नियन्त्रणमा लिई आवश्यक प्रक्रिया अगाडि बढाएको जनाएको छ ।
प्राथमिक अनुसन्धानका क्रममा

घटनाको कारण खुल नसकेको प्रहरीले जनाएको छ । शवको पहिचान र मृत्युको वास्तविक कारण पत्ता लगाउन अनुसन्धान जारी रहेको छ ।
प्रहरीले घटनाबारे थप विवरण संकलन गरिरहेको र पोस्टमार्टम रिपोर्टपछि मात्रै मृत्युको कारण स्पष्ट हुने बताएको छ । साथै, मृतकको पहिचानका लागि आसपासका क्षेत्रका वासिन्दा तथा सरोकारवालासँग समन्वय गरिरहेको प्रहरीले जनाएको छ । यस घटनाले स्थानीय क्षेत्रमा केही समयका लागि त्रास र चासो उत्पन्न गरेको छ । प्रहरीले कुनै पनि शंकास्पद गतिविधि देखिएमा तत्काल जानकारी गराउन सर्वसाधारण लाई आग्रह गरेको छ ।

धर्बेन्द्रकुमार यादव 'यदुवंशी'

चैत्र ५ गते, महोत्तरी
महोत्तरी जिल्लाको गौशाला नगरपालिका-५ स्थित गौशाला बजारमा चैती छठ नजिकिँदै गर्दा चहलपहल बढेको छ। यस वर्षको चैती छठ आउँदो आईतवारदेखि सुरु भई बुधवारसम्म सम्पन्न हुने भएको छ। चार दिनसम्म मनाइने यो पर्वको तयारीमा ब्रतालु र सर्वसाधारणले बजारमा किनमेलमा व्यस्त देखिएका छन्।

बजारमा छठ पर्वका लागि आवश्यक पूजासामग्री किन्न सर्वसाधारणको भिड लागेको व्यापारीहरूले जानकारी दिएका छन्। केरा, नरिवल, उखु, अदुवा लगायतका फलफूल तथा प्रसादका सामग्रीसँगै माटोका दियो, चौमुखे दीप, पाला, भुर्काभुर्की, जातो, माटोका हात्ती र ढकना जस्ता सामग्रीको विक्रीमा उल्लेख्य वृद्धि भएको छ।

त्यस्तै, बाँसबाट बनेका डालो, नाड्लो, डोको, कोनिया र ढाकी (सूप) जस्ता सामग्री खरिद गर्न आएका सर्वसाधारणको पनि ठूलो भिड देखिएको छ।

गौशाला नगरपालिका-१० का माणिकलाल महतोले भन्नुभयो, चैती छठको अवसरमा बजारमा आवश्यक सामग्री

किन्न आएका छौं। पर्व नजिकिँदा बजारमा चहलपहल धेरै छ र व्यापारीहरूले सामग्रीको पर्याप्त व्यवस्था गरेका छन्। यो पर्वले धार्मिक आस्था प्रकट गर्नुका साथै स्थानीय बजार र व्यापारीहरूको आर्थिक गतिविधि बढाउने अवसर पनि हो।
छठ पर्व सूर्य उपासना तथा शुद्धता र आस्थाको पर्वका रूपमा मनाइन्छ। ब्रतालुहरूले नदी, पोखरी वा अन्य जलाशयको किनारमा गएर अस्ताउँदै र उदाउँदै सूर्यलाई अर्घ्य दिने परम्परा पालना गर्छन्। यस अवसरमा पारिवारिक सुख-समृद्धि,

सन्तानको दीर्घायु र आरोग्यताको कामना गर्दै विधिपूर्वक पूजा गरिन्छ। गौशाला उद्योग वाणिज्य सङ्घका अध्यक्ष रामराजा प्रसाद साहले छठ पर्वका कारण बजारमा व्यापार उल्लेख्य रूपमा बढेको बताउनुभयो। उहाँका अनुसार चैती छठले स्थानीय बजारमा आर्थिक गतिविधि सक्रिय बनाएको छ र व्यापारीहरूमा उत्साह थपिएको छ। आवश्यक सामग्रीको आपूर्ति पनि सहज बनाइएको छ।
यसैबीच, स्थानीय तह तथा समुदायले छठ घाटको सर

सफाई र सजावटमा विशेष ध्यान दिएका छन्। बजारमा देखिएको चहलपहलले पर्वको धार्मिक महत्त्वसँगै स्थानीय आर्थिक गतिविधि बढाएको संकेत गरेको छ।
वर्षमा दुईपटक छठ पर्व मनाउने परम्परा छ। कार्तिक महिनामा मनाइने मुख्य छठलाई 'कार्तिकी छठ' र चैत महिनामा मनाइने छठलाई 'चैती छठ' भनिन्छ। दुवै अवसरमा ब्रतालुहरूले अस्ताउँदै र उदाउँदै सूर्यलाई अर्घ्य दिने धार्मिक परम्परा समान रूपमा पालना गर्छन्।

सामाजिक सुरक्षा परिचयपत्र

नवीकरण सम्बन्धी अत्यन्त जरूरी सूचना

जोष्ठ नागरिक

एकल महिला

लोपोन्मुख जाति

बालबालिका

अशक्त / अपाङ्ग

सामाजिक सुरक्षा भत्ता भनेको नेपाल सरकारले लक्षित समूहलाई नियमित रूपमा प्रदान गर्ने आर्थिक सहयोग हो, जसले आधारभूत जीवनयापनमा सहयोग पुऱ्याउँछ। सामाजिक सुरक्षा भत्ता नवीकरणका लागि सम्बन्धित वडा कार्यालयमा साउन १ देखि भदौ मसान्तभित्र परिचयपत्र सहित उपस्थित भई तोकिएको समय मै नाम नवीकरण गर्न सूचित गरिन्छ।

जनकपुरधाम उपमहानगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

जनकपुरधाम, धनुषा, मधेश प्रदेश

खबर दर्पण राष्ट्रिय दैनिक प्रकाशनका लागि प्रकाशक/सम्पादक : अजय कुमार साह, (९८४४०२५९८४) कार्यकारी सम्पादक : विशाल बस्नेत (९८६३६३२८८५)

उप-सम्पादक : धर्बेन्द्र कुमार यादव 'यदुवंशी' (९८५४०२५०५३) E-mail : khabardarpan.news@gmail.com / ajay.shahjnk@gmail.com

प्रधान कार्यालय : बर्दिबास -३, महोत्तरी र शाखा कार्यालय क्षीनपा - ५ महेन्द्रनगर, धनुषा मुद्रक : एएसडी अफसेट प्रेस क्षीनपा-५ महेन्द्रनगर धनुषा,